

Załącznik do Uchwały Nr 13/4/2019
Zarządu Banku Spółdzielczego w
Małej Wsi z dnia 3 czerwca 2019 r.

Załącznik do Uchwały Nr 40 Rady
Nadzorczej Banku Spółdzielczego w
Małej Wsi z dnia 7 czerwca 2019 r.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MAŁEJ WSI

Ujawnienie informacji

dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma, a także innych informacji podlegających ujawnieniom zgodnie z Polityką informacyjną Banku

wg stanu na 31.12.2018 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Zgodnie z wymogami, określonymi w części ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”), Bank dokonuje w niniejszym dokumencie dotyczącym stanu na 31 grudnia 2018 r., zwanym dalej „Ujawnieniem”, ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji.
2. Niniejsze *Ujawnienie* obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 1 i 4 ustawy Prawo bankowe oraz w rekomendacjach nadzorczych.
3. Bank w zakresie ujawnianych informacji nie stosuje pominięcia informacji uznanych:
 - 1) za nieistotne - informacje nieistotne to informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
5. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi z siedzibą: 09-460 Mała Wieś, ul Płońska 7, zwany dalej „Bankiem”, został wpisany do rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie w dniu 25 czerwca 2002 roku pod numerem KRS 0000117739. Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 000508840 oraz NIP 774-118-28-31. Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A z siedzibą w Warszawie. Bank na dzień 31.12.2018 r. był uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
6. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:
 - 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z późn. zm.,
 - 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe z późn. zm.,
 - 3) ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze z późn. zm.,
 - 4) innych ustaw oraz Statutu Banku.
7. Bank, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie województwa mazowieckiego. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi prowadzi działalność na rzecz klientów indywidualnych i instytucjonalnych poprzez niżej wymienione placówki:
 - Centrala w Małej Wsi,
 - Oddział w Bodzanowie,
 - Filia w Nowym Miszewie,
 - Filia w Słupnie.

II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – ART. 435 ROZPORZĄDZENIA

1. Zarządzanie ryzykiem odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”, opracowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Małej Wsi na lata 2017-2021” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym: „Polityką kapitałową i w zakresie nadmiernej dźwigni Banku

Spółdzielczego w Małej Wsi”, planem finansowym, a także politykami i instrukcjami zarządzania ryzykami, które Bank uznał za istotne. Polityki w poszczególnych obszarach podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.

3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowany poziom ryzyka jaki Bank może ponieść. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
4. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 lit. a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w **Załączniku nr 1** do niniejszego dokumentu.
5. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w **Załączniku nr 2** do niniejszego dokumentu.
6. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w **Załączniku nr 3** do niniejszego dokumentu.
7. W zakresie art. 435 ust. 2 Bank informuje, że:
 - 1) Zarząd Banku składa się z trzech członków Zarządu w którego skład wchodzi:
 - Prezes Zarządu Banku,
 - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych,
 - Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych.Rada Nadzorcza składa się z 6 członków Rady w której skład wchodzi:
 - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
 - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
 - Sekretarz Rady Nadzorczej,
 - trzech Członków Rady Nadzorczej.

Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Poprzez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio w Zarządzie albo Radzie Nadzorczej).

- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Statutu oraz „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu oraz oceny kolegalnej Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w okresach rocznych zgodnie z „Regulaminem działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”.

Członków Rady Nadzorczej wybiera i odwołuje Walne Zgromadzenie zgodnie ze „Statutem Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegalnej Rady Nadzorczej dokonuje Walne Zgromadzenie zgodnie z Regulaminem obrad Walnego Zgromadzenia oraz „Procedurą dokonywania odpowiedzialności członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania

raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. ZAKRES STOSOWANIA – ART. 436 ROZPORZĄDZENIA

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. FUNDUSZE WŁASNE – ART. 437 ROZPORZĄDZENIA

1. Fundusze własne Banku Spółdzielczego w Małej Wsi składają się z:
 - a) Kapitału Tier I – kapitał zdefiniowany w art. 25 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
 - b) Kapitału Tier II – kapitał zdefiniowany w art. 71 CRR Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.
2. Na kapitał Tier I składają się:
 - a) Zyski zatrzymane – zysk netto korygowany z rachunku funduszy do momentu weryfikacji przez biegłego rewidenta,
 - b) Niepodzielony zysk z lat ubiegłych,
 - c) Skumulowane inne całkowite dochody – fundusz z aktualizacji majątku trwałego,
 - d) Kapitał rezerwowy – fundusz zasobowy,
 - e) Fundusze ogólnego ryzyka bankowego – tworzone zgodnie z art. 127 ust. 2 ustawy Prawo bankowe,
 - f) Fundusz udziałowy,
 - g) Inne wartości niematerialne i prawne – wartość netto wartości niematerialnych i prawnych,
 - h) Korekty regulacyjne w kapitale Tier I podstawowym z tytułu posiadanych przez instytucję bezpośrednich, pośrednich i syntetycznych udziałów kapitałowych w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10%).

Strukturę funduszy własnych na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.
1	Fundusze własne	7 076
1.1	Kapitał Tier I	7 076
1.1.1	Kapitał podstawowy Tier I	7 076
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	317
1.1.1.2.2.2	(-) Część niezuanego zysku z bieżącego okresu lub niezuanego zysku rocznego	- 317
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	125
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	6 701
1.1.1.5	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	5
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	332
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne i inne wartości	0
1.1.1.11.1	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	0

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.
1.1.1.12	(-) Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-87
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.2	Kapitał dodatkowy Tier I	0
1.2.1	Kapitał Tier II	0
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	0
1.2.1.1.	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	0

3. Bank nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

4. W tabeli poniżej zaprezentowano fundusze własne Banku na dzień 31.12.2018 r. w okresie przejściowym zgodnie z zapisami Rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. (wyciąg):

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) Kwota w dniu ujawnienia	(B) Odniesienie do artykułu Rozporządzenia UE nr 575/2013
3	Skumulowane inne dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	6 826	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	5	Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	332	Art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust.3
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	7 163	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	0	Art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
18	Bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-87	Art. 36 ust. 1 lit. h) art. 43,45 i 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-87	
29	Kapitał podstawowy Tier I	7 076	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0	
45.	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	7 076	
46.	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	0	Art. 62, 63
51.	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0	
58.	Kapitał Tier II	0	
59.	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	7 076	
60.	Aktywa ważone ryzykiem	33 468	

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) Kwota w dniu ujawnienia	(B) Odniesienie do artykułu Rozporządzenia UE nr 575/2013
61.	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	21,14%	Art. 92 ust. 2 lit. a)
62.	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	21,14%	Art. 92 ust. 2 lit. b)
63.	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	21,14%	Art. 92 ust. 2 lit. c)

V. WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 438 ROZPORZĄDZENIA

1. Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wartości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

- Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny, który został sprecyzowany w Rozporządzeniu UE,
- Etap II – ocenia się, czy minimalne wymogi kapitałowe w pełni pokrywają ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej,
- Etap III - obejmuje szacowanie kapitału na pozostałe ryzyka uznane za istotne w procesie zarządzania i oceny adekwatności kapitałowej.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o kapitał regulacyjny, wynikające z zasad określonych w Rozporządzeniu CRR. Na dzień 31.12.2018 r. Bank w kalkulacji kapitału regulacyjnego uwzględnia łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe według metody standardowej,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego.

Ryzyko kredytowe

Punktem wyjścia dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest wyliczony kapitał regulacyjny. Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona jako odpowiednie rozproszenie posiadanych aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Bank uznaje za akceptowalny udział aktywów według wartości bilansowej i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań pozabilansowych udzielonych o wagach ryzyka 75% i więcej na poziomie do 72% aktywów według wartości bilansowej powiększonych o wartość ekwiwalentu bilansowego udzielonych zobowiązań pozabilansowych. Bank uznaje, że minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony wskaźnik określony powyżej. W przypadku przekroczenia wskaźnika udziału Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego, według poniższych zasad:

- 1) ustalana jest nadwyżka aktywów i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań pozabilansowych udzielonych z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej, ponad 72% sumy aktywów według wartości bilansowej i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań pozabilansowych udzielonych (w ujęciu netto),
- 2) wyliczona zostaje średnia ważona waga ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej - średnia ważona jest wartością bilansową (wartością netto) ekspozycji.

W celu wyznaczenia dodatkowego wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik – w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 72% udziału w sumie aktywów powiększonej o ekwiwalent bilansowy udzielonych zobowiązań pozabilansowych - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Ryzyko operacyjne

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest wyliczony kapitał regulacyjny. Bank dokonuje porównania strat brutto, z wyliczonym minimalnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne. Badaniu i ocenie podlegają straty brutto, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Jeżeli suma strat brutto w ramach ryzyka operacyjnego była w ocenianym okresie niższa od wyliczonego wymogu kapitałowego, to Bank uznaje minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne za wystarczający. W przypadku przekroczenia poziomu kosztów Bank uznaje, że minimalny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego jest niewystarczający i w konsekwencji wyznacza dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tego tytułu. Dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami i potencjalnymi kosztami, a minimalnym wymogiem kapitałowym.

Ryzyko koncentracji

Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji w odniesieniu do:

- 1) koncentracji „dużych” ekspozycji,
- 2) koncentracji w sektor gospodarki,
- 3) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia,
- 4) koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy.

Bank określił dopuszczalne limity wyrażające akceptowalny poziom ryzyka koncentracji w poszczególnych kategoriach. Przekroczenie tych limitów generuje ryzyko, które nie może być zabezpieczone w ramach bieżącej działalności i w takiej sytuacji Bank utworzy dodatkowy, wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału.

Przekroczenia limitów przemnożone przez wagę 8% stanowią wewnętrzne wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych kategorii ryzyka koncentracji.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ze względu na brak działalności handlowej w Banku (w rozumieniu przepisów Rozporządzenia UE), Bank wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym.

Bank bada poziom ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym i w zależności od otrzymanych wyników wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej z tytułu ryzyka:

- a. ryzyka terminów przeszacowania,
- b. ryzyka bazowego,
- c. ryzyka opcji,
- d. ryzyka zmiany kształtu krzywej dochodowości.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym Bank ustanawia limit łączny, obejmujący poszczególne kategorie ryzyka stopy procentowej: ryzyko terminów przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko opcji oraz ryzyko zmiany kształtu krzywej dochodowości.

Podstawę do szacowania wewnętrznego wymogu w zakresie kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych i badań w obszarze:

- 1) zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka terminów przeszacowania i ryzyka bazowego (zmiana stóp procentowych o 2 p.p.),
- 2) straty z tytułu ryzyka opcji;
- 3) straty z tytułu ryzyka zmiany kształtu krzywej dochodowości.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy wyznaczany jest w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej Banku ponad określony procentowy próg funduszy własnych.

Ryzyko płynności i finansowania

Podstawę do szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka płynności stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych. W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka płynności dokonuje analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek depozytów ogółem o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymywania wartości wskaźnika udziału aktywów płynnych (wyliczonych zgodnie z „Zasadami identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”) w aktywach ogółem na poziomie min. 20%. Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt jaki Bank ponosiłby z tytułu utrzymania wskaźnika aktywa płynnych w aktywach ogółem na poziomie min.20%, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej.

Ryzyko biznesowe

Bank w ocenie ryzyka biznesowego dokonuje analizy:

- 1) ryzyka wyniku finansowego,
- 2) ryzyka cyklu gospodarczego,
- 3) ryzyka strategicznego.

Dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka wyniku finansowego, Bank dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka wyniku finansowego stanowi wartość dodatniej różnicy (większa niż 5% planu) pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

Dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cyklu gospodarczego:

- a) Bank dokonuje zestawienia wskaźnika ryzyka kredytowego, liczonego jako udział procentowy kredytów zagrożonych w obliгу kredytowym, wyliczonych na koniec ostatnich 5 lat kalendarzowych poprzedzających datę analizy,
- b) do dalszych analiz Bank przyjmuje wartość maksymalną wskaźnika.

Jeżeli maksymalny wskaźnik przewyższa wskaźnik ryzyka kredytowego w sektorze bankowości spółdzielczej według danych na koniec kwartału poprzedzającego dzień analizy, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka cyklu gospodarczego Bank oblicza od kwoty obliга kredytowego na datę analizy, przemnożonego przez różnicę pomiędzy maksymalnym poziomem wskaźnika ryzyka kredytowego Banku, a wskaźnikiem ryzyka w sektorze bankowości spółdzielczej, przy zastosowaniu wagi 8%.

Przy badaniu poziomu ryzyka strategicznego, Bank przeprowadza ocenę skali i specyfiki prowadzonej działalności bankowej w okresie poprzednich 12 miesięcy i planowanych w tym zakresie zmian na okres następnych 12 miesięcy, poprzez udzielenie odpowiedzi na zestaw pytań zawartych w procedurze szacowania kapitału wewnętrznego. Jeżeli na którekolwiek z pytań Bank udzielił odpowiedzi negatywnej „NIE”, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy obliczany jest jako różnica (tylko o ile jest dodatnia) pomiędzy równowartością kwoty 5 mln EURO (jako minimalnego progu kapitałowego dla samodzielnego banku) przeliczoną według kursu średniego NBP obowiązującego na datę analizy, a kwotą faktycznie posiadanych funduszy własnych.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia wynikającego z:

- 1) nadmiernej koncentracji funduszu udziałowego,
- 2) nadmiernej koncentracji tzw. „dużych” pakietów udziałów,

Przekroczenia progów koncentracji określonych w procedurze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego powodują konieczność utworzenia dodatkowych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kapitałowego.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka kapitałowego stanowi większa z wartości wymogu:

- 1) na koncentrację funduszu udziałowego,
- 2) na koncentrację „dużych” pakietów udziałów.

Ryzyko utraty reputacji

Przy badaniu poziomu ryzyka utraty reputacji Bank przeprowadza analizę zdarzeń przeszłych z okresu 12 miesięcy poprzedzających datę analizy, związanych z Bankiem oraz sektorem bankowym, poprzez udzielenie odpowiedzi na zestaw pytań związanych z m.in. z negatywnym odbiorem Banku na rynku usług bankowych, wystąpieniem zdarzeń mogących wpłynąć negatywnie na postrzeganie wizerunku Banku przez klientów.

W przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej badana jest skala odpływu środków pieniężnych.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka utraty reputacji Bank oblicza:

- 1) w przypadku zdarzeń zaistniałych w przeszłości, jako różnicę pomiędzy wysokością odpływu bazy depozytowej, a wartością stanowiącą 10% bazy depozytowej, przy zastosowaniu wagi 8%,
- 2) w przypadku istotnych zdarzeń bieżących jako wartość 2% funduszy własnych, do chwili ustalenia rzeczywistych skutków tych zdarzeń.

Ryzyko braku zgodności

Z uwagi na powiązania między czynnikami ryzyka, ryzyko braku zgodności jest pokryte wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny w okresach kwartalnych zgodnie z wymogami zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”. Całość procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej podlega corocznemu przeglądowi.

Minimalne wymogi kapitałowe wyliczane są przez Głównego Księgowego. Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami odpowiedzialne jest za wyznaczenie dodatkowych wymogów kapitałowych na ryzyka istotne oraz monitorowanie wielkości wewnętrznego kapitału i przygotowanie kompleksowej informacji dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. Bank dokonując szacowania kapitału wewnętrznego na podstawie wewnętrznych regulacji, wyznaczył dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk istotnych w wysokości 54 tys. zł (47 tys. zł z tytułu ryzyka biznesowego, w tym wyniku finansowego oraz 7 tys. zł z tytułu ryzyka niewypłacalności).

2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE.

Nie dotyczy

3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.

L.p.	Kategoria ekspozycji	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem (w tys. zł)
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	8
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	18
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzybankowych	-

L.p.	Kategoria ekspozycji	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem (w tys. zł)
6.	Ekspozycje wobec instytucji	274
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 377
8.	Ekspozycje detaliczne	374
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	-
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	131
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	-
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
15.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-
16.	Ekspozycje kapitałowe	-
17.	Inne pozycje	140
Razem		2 322

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c)

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	nie dotyczy

5. Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – *Część trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR*. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wymóg ten wyniósł 355 tys. zł.

6. Z uwagi na stosowanie metody standardowej Bank nie ujawniał kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z art. 153 ust. 5 lub art. 155 ust. 2.

VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA – ART. 439 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie posiada portfela handlowego.

VII. BUFORY KAPITAŁOWE – ART. 440 ROZPORZĄDZENIA

Tabela poniżej przedstawia ujawnienia w zakresie bufora antycyklicznego na dzień 31.12.2018 r. zgodnie z Załącznikiem nr I do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 2015/1555 z dnia 28 maja 2015 r.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego

Wiersz		Kolumna
		010
010	łącznie kwota ekspozycji na ryzyko	33 468 tys. zł
020	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,0%
030	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

Na dzień 31.12.2018 r. Bank nie posiadał ekspozycji poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

VIII. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – ART. 441 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie jest Bankiem istotnym systemowo.

IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 442 ROZPORZĄDZENIA

1. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości:

Należności przeterminowane rozumiane są jako należności wymagalne, które nie zostały spłacone w umownym terminie spłaty (raty lub całej należności). Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.

Należności zagrożone są to należności w grupie poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw zawarty został w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2019, poz. 520).

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Bank nie zarządza ryzykiem rezydualnym. Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego. Zabezpieczenia wykorzystywane są jako pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych.

3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.

Łączna kwota ekspozycji wg. wyceny bilansowej, bez uwzględniania efektów technik redukcji ryzyka kredytowego oraz średnia kwota ekspozycji na dzień 31.12.2018 roku przedstawia się następująco:

w tys. zł		
Kategoria ekspozycji kredytowej	31.12.2018 r.	Średnia (z 4 kwartałów)
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	15 581	13 654
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 178	831
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	246	240
Ekspozycje wobec instytucji	10 673	10 612
Ekspozycja wobec przedsiębiorstw	22 569	23 819
Ekspozycje detaliczne	6 226	5 919
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 091	291
Inne pozycje	3 164	2 973
Razem	60 728	58 339

4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach - nie dotyczy, Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

Bank działa na terenie określonym w Statucie Banku, z uwagi na ograniczenie terenu działania bank nie dokonuje analizy zaangażowania kredytowego w rozbiciu na obszary geograficzne i nie ustala limitów koncentracji w tym zakresie.

5. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach na dzień 31.12.2018r.

sektor finansowy

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Należności brutto	10 916
Bieżące	266
Terminowe	10 650
- do 1 miesiąca	6 347
- powyżej 1 do 3 miesięcy	-
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	-
- powyżej 5 do 10 lat	-
- powyżej 10 do 20 lat	-
- powyżej 20 lat	4 303
- dla których termin zapadalności upłynął	-
Odsetki	-
Rezerwy celowe na należności	-
Razem należności od sektora finansowego netto	10 916

sektor niefinansowy

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Należności od sektora niefinansowego brutto	29 197
Bieżące	1 352
Terminowe	27 717
- do 1 miesiąca	975
- powyżej 1 do 3 miesięcy	1 492
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 644
- powyżej 1 roku do 5 lat	12 199
- powyżej 5 lat	9 300
- dla których termin zapadalności upłynął	107
Nierozliczone prowizje	301

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Odsetki	128
Rezerwy celowe na należności	245
Należności od sektora niefinansowego netto	28 651

należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Należności brutto	1 181
Bieżące	0
Terminowe	1 178
do 1 miesiąca	0
Powyżej 1 do 3 miesięcy	80
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	223
Powyżej 1 roku do 5 lat	285
Powyżej 5 lat	590
Dla których termin zapadalności upłynął	0
Nierozliczone prowizje	0
Odsetki	3
Rezerwy celowe na należności	0
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych netto	1 178

6. Ekspozycje na ryzyko kredytowe wg wartości nominalnej w podziale na typy kontrahenta na dzień 31.12.2018 r. (w tys. zł.)

	Kwota ekspozycji	Kwota ekspozycji przeterminowanych	Poziom rezerw i odpisów aktualizujących
Pozycje bilansowe	30 247	1 134	245
Osoby prywatne	6 475	102	232
Należności normalne	6 283	4	66
Pod obserwacją	94	0	3
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	98	98	163

	Kwota ekspozycji	Kwota ekspozycji przeterminowanych	Poziom rezerw i odpisów aktualizujących
Podmioty gospodarcze, rolnicy	22 530	1 032	13
Normalne	21 210	0	0
Pod obserwacją	272	0	0
Poniżej standardu	13	0	3
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	1 035	1 032	10
Pozostałe podmioty niefinansowe	64	0	0
Normalne	64	0	0
Pod obserwacją	0	0	0
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	0	0	0
Inst. rządowe i samorządowe	1 178	0	0
Normalne	1 178	0	0
Pod obserwacją	0	0	0
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	0	0	0

7. Zmiana stanu wartości rezerw celowych i odpisów aktualizujących na należności bilansowe w okresie od 01.01.2018 r do dnia 31.12.2018 r. (w tys. zł).

Kategorie należności	Stan na 31.12.2017r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystane rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2018r.
Należności normalne					
- sektor niefinansowy	52	89	-	76	65
Należności pod obserwacją	0	3	-	0	3
- sektor finansowy	-	-	--	-	-
- sektor niefinansowy	0	3	-	-	3
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności poniżej standardu	0	18	-	15	3
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	0	-	-	-	0
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności wątpliwe	0	9	-	9	0
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-	-
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności stracone	168	28	5	17	174
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	168	28	5	17	174
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Razem	220	147	5	118	245

X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – ART. 443 ROZPORZĄDZENIA

1. Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
2. Na dzień 31.12.2018 r. wszystkie aktywa były wolne od obciążeń.
3. Wartość bilansową aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakość aktywów i całkowitą, wolną od obciążeń kwotą wartości bilansowej zawiera poniższa tabela (w tys. zł).

Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na dzień 31.12.2018 r. (w tys. zł)

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
Aktywa instytucji sprawozdającej	-		59 493	
Kredyty na żądanie	-		358	
Instrumenty udziałowe	-	-	803	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	15 478	-
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-		40 389	
Inne aktywa	-		2 464	

XI. KORZYSTANIE Z ECAI – ART. 444 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie współpracuje z podmiotami mogącymi wykazać się ratingami.

XII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – ART. 445 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie posiada portfela handlowego oraz nie prowadzi działalności walutowej.

XIII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – ART. 446 ROZPORZĄDZENIA ORAZ WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI M KNF

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 31.12.2018 r. wyniósł 355 tys. zł. Bank bada czy kapitał ulokowany w ramach metody wskaźnika bazowego jest wystarczający na pokrycie ponoszonego ryzyka. Dla ryzyka operacyjnego w ramach procesu ICAAP Bank bada i ocenia straty brutto z tytułu tego ryzyka, które wystąpiły na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Nie wystąpiły przesłanki alokacji dodatkowego kapitału wewnętrznego w ramach procesu ICAAP.

2. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje m.in. następujące etapy: identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, przeciwdziałanie ryzyku, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie i przejrzystość działania. Proces ewidencji incydentów ryzyka operacyjnego odbywa się za pomocą programu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, analizę, pomiar i monitorowanie ryzyka.

3. Zestawienie strat brutto za 2018 r. (w tys. zł) z tytułu ryzyka operacyjnego w układzie tzw. macierzy bazylejskiej ryzyka operacyjnego, tj. kombinacji linii biznesowych i rodzajów ryzyka przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj zdarzenia	Bankowość komercyjna	Bankowość detaliczna	Płatności i rozliczenia
1.Oszustwo wewnętrzne	-	-	-
2.Oszustwo zewnętrzne	-	-	-
3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-	-	-
4.Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	-	-	-
5.Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	-	-	-
6.Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	-	0,43	-
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	-	4,09	-
Razem	-	4,52	-

4. Zaewidencjonowana ilość i wysokość strat operacyjnych w 2018 roku w poszczególnych kategoriach ryzyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Ilość (szt.)	Strata brutto w tys. zł	Strata netto w tys. zł
1. Oszustwo wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	-	-	-
	2. Kradzież i oszustwo	-	-	-
2. Oszustwo zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	-	-	-
	2. Bezpieczeństwo systemów	-	-	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	-	-	-
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	-	-	-
	3. Podziały i dyskryminacja	-	-	-
4. Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, obowiązania względem klientów	-	-	-
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	6	0	0
	3. Wady produktów	-	-	-
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	-	-	-
	5. Usługi doradcze	-	-	-
5. Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	-	-	-
6. Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	Systemy	3	0,43	0,10
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	61	4,09	0,21
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	-	-	-
	3. Napływ i dokumentacja klientów	-	-	-
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	-	-	-

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Ilość (szt.)	Strata brutto w tys. zł	Strata netto w tys. zł
	5. Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	-	-	-
	6. Sprzedawcy i dostawcy	-	-	-
Razem		70	4,52	0,31

5. Suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego za 2018 r. stanowiła 1,3% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne. W 2018 r. nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

6. Podejmowane przez Bank na bieżąco działania, w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne, redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat. W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego w 2018 r. w Banku podejmowano działania polegające m.in. na:

- 1) przeprowadzaniu kontroli wewnętrznych,
- 2) stosowaniu odpowiednich procedur dokonywania operacji,
- 3) szkoleniu pracowników,
- 4) stosowaniu ubezpieczeń,
- 5) weryfikacji planów awaryjnych zachowania ciągłości działania.

XIV. EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 447 ROZPORZĄDZENIA

Na dzień 31.12.2018 r. Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w Banku Zrzeszającym tj. Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z/s w Warszawie w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie oraz Polskim Banku Apeksowym S.A.

Papiery wartościowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r. w tys. zł.
Akcje BPS S.A. seria A	37
Akcje BPS S.A. seria H	14
Akcje BPS S.A. seria J	22
Akcje BPS S.A. seria K	200
Akcje BPS S.A. seria L	100
Akcje BPS S.A. seria M	100
Akcje PBA S.A.	330

XV. EKSPozyCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 448 ROZPORZĄDZENIA

1. Ryzyko stopy procentowej (ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym) – część ryzyka rynkowego, ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji zabezpieczających te pozycje). Ryzyko to związane jest z ryzykiem terminów przeszacowania, ryzykiem bazowym, ryzykiem opcji, ryzykiem zmiany kształtu krzywej dochodowości.

2. W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- a) ryzyko terminów przeszacowania – wynika z niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych,
- b) ryzyko bazowe – wynika ze zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów,

c) ryzyko zmiany kształtu krzywej dochodowości – wynika ze zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości

d) ryzyko opcji – wynika z opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych np. opcja wcześniejszej spłaty.

3. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

4. Do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej bank stosuje:

a) metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie analityczne),

b) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,

c) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,

d) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej banku.

5. Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami oraz pozycjami bilansowymi w poszczególnych przedziałach czasowych, uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

6. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.

7. W zakresie przyszłych wcześniejszych spłat produktów kredytowych Bank nie stosuje sankcji w postaci prowizji i opłat. W przypadku wcześniejszego wycofania depozytów przez klientów Bank nie stosuje sankcji w postaci dodatkowych opłat i prowizji. W takich przypadkach klient otrzymuje niższe odsetki lub nie otrzymuje ich wcale.

8. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej wg. następującego harmonogramu: Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykiem dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co miesiąc Zarządowi Banku. Rada Nadzorcza otrzymuje raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej w cyklach kwartalnych. Testy warunków skrajnych przeprowadzane były w okresach kwartalnych.

9. Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej obejmujący wpływ ryzyka terminów przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie na zmianę wyniku odsetkowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 2 p.p. Bank sporządza odwrócony test warunków skrajnych rozumiany jako maksymalna możliwa zmiana stóp procentowych, przy której nie wystąpi przekroczenie wartości planowanego na dany rok wyniku finansowego. Bank oblicza również zmianę wartości ekonomicznej w okresie 12 miesięcy na skutek zmiany stóp procentowych o 2 punkty procentowe. Zmiana wartości ekonomicznej Banku (BPV) jest obliczana według metody duration.

10. W poniższej tabeli przedstawione zostały scenariusze zmian wyniku odsetkowego Banku na skutek zmian stóp procentowych w zakresie (-) 2 p.p. do (+) 2 p.p. na dzień 31.12.2018 r.

Punkty procentowe (+) wzrost / (-) spadek	Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy (tys. zł)	Zmiana w relacji do funduszy własnych	Zmiana w relacji do wyniku odsetkowego
(+) 2,0	(+) 294	4,2%	16,4%
(-) 2,0	(-) 697	-9,9%	-39,0%

11. Stwierdzono, że w przypadku spadku stóp o 2 punkty procentowe wynik odsetkowy w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 697 tys. zł tj. o 39,0% wyniku odsetkowego na 31.12.2018 r. oraz 9,9% funduszy własnych. Przeprowadzony na dzień 31.12.2018 r. odwrócony test warunków skrajnych wykazał, że maksymalna zmiana stóp procentowych, przy której wynik finansowy brutto Banku nie będzie ujemny wynosi 1,09 p.p.. Na dzień 31.12.2018 r. zmiana wartości ekonomicznej Banku (BPV) obliczona wg metody duration wynikająca ze zmiany stóp procentowych o 2 p.p. wyniosła 2,9 tys. zł, stanowiąc 0,04% funduszy własnych Banku.

12. Ryzyko stopy procentowej wyliczane jest złotych. Bank nie prowadzi działalności walutowej - obsługa klientów dokonywana jest w PLN.

XVI. EKSPozyCJE NA RYZYKO SEKURyTYZACYJNE – ART. 449 RozPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ – ART. 450 RozPORZĄDZENIA

1. W Banku funkcjonuje „Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”, uwzględniająca zapisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Powyższa Polityka zatwierdzana została przez Radę Nadzorczą Banku. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

2. Polityka wynagrodzeń Banku określa zasady ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, wspiera proces prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka, wspiera realizację strategii zarządzania bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ogranicza konflikt interesów.

3. Do stanowisk istotnych o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), uwzględniając zasadę proporcjonalności, w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi zalicza się:

- 1) Członków Rady Nadzorczej,
- 2) Prezesa Zarządu,
- 3) Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych,
- 4) Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych,
- 5) Głównego Księgowego,
- 6) Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności.

4. Wynagrodzenie osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka składa się z wynagrodzenia stałego – wynagrodzenia zasadnicze i wynagrodzenia zmiennego - premii uznaniowej. Bank nie wprowadza podziału wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej na stałe składniki wynagrodzenia i zmienne składniki wynagrodzenia oraz nie stosuje przepisów Polityki wynagrodzeń do wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza nie otrzymuje zmiennych składników wynagrodzenia.

5. Ocena efektów pracy każdej osoby zajmującej stanowiska istotne, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia odbywa się corocznie, po zakończeniu roku obrachunkowego i po uprawomocnieniu się Uchwał Walnego Zgromadzenia, a oceny te są brane pod uwagę do oceny efektów pracy za okres trzyletni. W przypadku osób objętych Polityką krócej niż 3 lata ocena efektów pracy odbywa się w oparciu o dane od momentu objęcia Polityką.

6. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników. Wypłata zmiennych składników wynagrodzeń nie może obniżyć zdolności Banku do zasilenia kapitałów własnych. W celu nieograniczania zdolności Banku do podwyższania funduszy własnych wprowadzono limit łącznej kwoty zmiennych składników wynagrodzeń w wysokości 0,5% funduszy własnych Banku. Bank ma możliwość wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzenia, w przypadku kiedy osoba zajmująca stanowisko istotne:

a) uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty banku lub była odpowiedzialna za takie działania,

b) nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem.

7. Wypłata premii uznaniowej następuje corocznie w terminie do końca roku następnego. Oceny efektów pracy Zarządu Banku, dokonuje się w oparciu o wyniki całego Banku. Oceny efektów pracy Głównego Księgowego oraz Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności, dokonuje Zarząd Banku w oparciu o poziom realizacji celów.

8. Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe. Ocena następuje na podstawie wielkości przyjętych w Strategii działania Banku oraz w Strategii zarządzania ryzykiem. Wskazane wielkości znajdują odzwierciedlenie w planie finansowym przyjętym na dany okres. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki (kryterium ilościowe) dotyczące realizacji planu finansowego w zakresie:

- a) łączny współczynnik kapitałowy,
- b) zysk netto,
- c) wskaźnik jakości portfela kredytowego,
- d) wskaźnik płynności LCR.

Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie wskaźników wymienionych w ust. 2 był realizowany co najmniej w 80%.

9. Kryterium oceny efektów pracy dla Głównego Księgowego to rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych Banku w oparciu o zatwierdzone zasady rachunkowości oraz dbałość o staranne sporządzanie sprawozdań finansowych. Kryterium oceny efektów pracy dla Stanowiska ds. ryzyka braku zgodności to pozytywna ocena zaangażowania danej osoby w realizację powierzonych zadań dokonana przez Zarząd, ocena działań nadzorowanego obszaru dokonana przez audyt wewnętrzny (wyniki audytu wewnętrznego nie zawierają krytycznych nieprawidłowości).

10. Pozytywna ocena danej osoby zajmującej stanowisko istotne po trzyletnim okresie oceny (kryterium jakościowe) jest udzielana, jeżeli w okresie oceny:

- a) uzyskała ona absolutorium – dotyczy członków Zarządu,
- b) uzyskała pozytywną ocenę rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa Ustawy Prawo bankowe – dotyczy członków Zarządu,
- c) w stosunku do niej nie zostały orzeczone prawomocne wyroki sądowe dotyczące popełnienia przestępstwa na szkodę Banku.

Pozytywna ocena pracownika zajmującego stanowisko istotne jest wydawana, jeżeli w odniesieniu do trzech ocenianych lat w stosunku do Banku:

- 1) nie jest prowadzona likwidacja,
- 2) brak jest postanowienia o upadłości,
- 3) nie jest prowadzone postępowanie naprawcze/plan naprawy,
- 4) współczynnik wypłacalności Banku nie jest mniejszy niż wymagany próg.

11. Zmienne składniki wynagrodzenia dla stanowisk istotnych są przyznawane jeżeli trzyletnia ocena efektów w oparciu o kryteria ilościowe i jakościowe jest pozytywna.

12. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa (w tys. zł).

	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Zarządzanie bankiem	272	-	272
Pozostała działalność operacyjna	-	103	103

13. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. zł)

	Członkowie Zarządu – 3 osoby	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko - 2 osoby	Razem
Wynagrodzenie stałe	272	101	373
Wynagrodzenie zmienne	-	2	2
Liczba osób uzyskujących odprawy	-	-	-
Wartość odpraw	-	-	-
Najwyższa wypłata odprawy	-	-	-

14. Według stanu na dzień 31.12.2018 r. nie dokonano wypłaty Członkom Zarządu i innym osobom zajmującym stanowiska istotne wynagrodzeń z odroczonej wypłatą. Nie dokonano również płatności związanych z podjęciem zatrudnienia lub zakończenia stosunku zatrudnienia przez Członków Zarządu i osób zajmujących stanowiska istotne.

15. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w 2018 roku

przekraczało równowartość 1 mln EUR.

XVIII. DŹWIGNIA FINANSOWA – ART. 451 ROZPORZĄDZENIA

1. Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża jako wartość procentową. Miarą ekspozycji całkowitej jest suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału. Bank oblicza wskaźnik dźwigni na koniec każdego kwartału kalendarzowego.

2. Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank ujawnia dane wg poniższych tabel:

Wskaźnik dźwigni określony w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych - formularz do celów ujawniania informacji

Data odniesienia:	31.12.2018 r.
Nazwa podmiotu:	Bank Spółdzielczy w Małej Wsi
Poziom stosowania:	Indywidualny

Tabela LRSum: zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2018 roku (wyciąg).

(w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota mające zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	59 493
6	Kwota z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	1 235
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	60 728

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2018 roku (wyciąg).

(w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	59 493
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	(0)
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych (suma wierszy 1 i 2)	59 493
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	2 377
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	(1 142)

19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)		1 235
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		„w pełni wdrożone”	„przejściowa”
20	Kapitał Tier I	7 076	7 076
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3,11,16,19, EU-19a i EU-19b)	60 728	60 728
Wskaźnik dźwigni			
22	Wskaźnik dźwigni	11,65%	11,65%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych			
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	wg w pełni wdrożonej definicji kapitału Tier I	wg przejściowej definicji kapitału Tier I
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	-	-

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

(w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	59 493
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	59 493
EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	15 581
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	1 424
EU-7	Instytucje	10 673
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0
EU-9	Ekspozycje detaliczne	6 226
EU-10	Przedsiębiorstwa	22 569
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 091
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	3 164

Tabela LRQua: Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych.

Lp.	Wyszczególnienie	Opis
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni	Bank ocenia ryzyko nadmiernej dźwigni jako nieistotne i nie opracował odrębnej procedury w tym obszarze. Obecnie zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni odbywa się w ramach Polityki kapitałowej i w zakresie nadmiernej dźwigni w BS w Małej Wsi, gdzie określono zasady zarządzania tym ryzykiem, tryb raportowania oraz założenia testów warunków skrajnych. W ramach zarządzania ryzykiem dźwigni Bank monitoruje wskaźnik dźwigni finansowej i utrzymuje go na poziomie powyżej ustalonego limitu wewnętrznego. Poziom wskaźnika dźwigni jest raportowany do Zarządu oraz Rady Nadzorczej. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte decyzje o ograniczeniu poziomu dźwigni finansowej.
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Ujawniony na koniec 2018 roku wskaźnik dźwigni był nieznacznie niższy od osiągniętego na koniec 2017 r. Wynikało to z relatywnie większego wzrostu miary ekspozycji całkowitej (wzrost pozycji bilansowych) niż kapitału Tier I.

XIX. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 452 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie stosował metod wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XX. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 453 ROZPORZĄDZENIA

1. Bank nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:
 - a) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą,
 - b) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia,
 - c) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych;
 - d) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

Przyjmuje się wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.

Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

- a) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu);
- b) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).

Bank stosuje jedno lub kilka zabezpieczeń jednocześnie w zależności od oceny stopnia ryzyka kredytowego.

W celu zapewnienia skutecznego zarządzania zabezpieczeniami, Bank stosuje odpowiednie procedury zmierzające do wycen bądź aktualizacji wycen przyjmowanych zabezpieczeń.

W przypadku zabezpieczania wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego na

rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały, do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć aktualną wartość przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

- 1) wartość określona w aktualnej wycenie niezależnego rzeczoznawcy majątkowego, w przypadku zastawu rejestrowego, zweryfikowana aktualną polisą ubezpieczeniową i cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub
- 2) wartość określona na innej podstawie niż wycena rzeczoznawcy, w przypadkach gdy:
 - a) rzeczy ruchome występują w obrocie rynkowym – ich wartość można przyjąć na podstawie aktualnej polisy ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub udokumentowanej ceny giełdowej/ rynkowej/ komisowej,
 - b) rzeczy ruchome są nowe, zakupione i dostarczone nabywcy - wartość ich może być ustalona według faktury zakupu, po jej zweryfikowaniu z aktualną polisą ubezpieczeniową. Za rzecz nową uznaje się rzecz zakupioną do 6 miesięcy od daty złożenia wniosku kredytowego.

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego na rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy, do ustalenia wartości zabezpieczenia w przypadku braku wyceny niezależnego rzeczoznawcy należy przyjąć aktualną wartość przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

- 1) aktualna wartość rzeczy ustalona na podstawie ceny zakupu lub technicznego kosztu wytworzenia, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi,
- 2) wartość rzeczy określona w aktualnej polisie ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub udokumentowana cena giełdowa/ rynkowa/ komisowa;

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności przez ustanowienie hipoteki na nieruchomości - wartość zabezpieczenia ustalana jest na podstawie:

- 1) wysokości wpisanej hipoteki, jeżeli wysokość hipoteki nie zabezpiecza 100% kwoty wierzytelności, przy czym uwzględniona wysokość wpisanej hipoteki nie może być wyższa niż wartość rynkowa nieruchomości,
- 2) wartości rynkowej nieruchomości, ustalonej w oparciu o:
 - a) aktualną wycenę nieruchomości dokonaną przez niezależnego rzeczoznawcę, pomniejszoną o powstałe wcześniej obciążenia i opróżnione miejsca hipoteczne w granicach wygasłej hipoteki do których właściciel nieruchomości posiada prawo rozporządzania, (jeżeli nie uwzględni tego wycena rzeczoznawcy) przy czym:
 - jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych przed 20.02.2011 r. hipotek zwykłych spleconych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględniania ich w wyliczeniu wartości nieruchomości, pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania,
 - jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych przed 20.02.2011 r. hipotek zwykłych i/lub kaucyjnych na rzecz Banku, dopuszcza się pomniejszenie wartości nieruchomości o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych hipoteką wierzytelności,
 - b) cenę wykazaną w umowie sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego, w przypadku nowego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego wybudowanego przez dewelopera lub spółdzielnię mieszkaniową,
 - c) jeżeli kwota zabezpieczanej wierzytelności nie przekracza 5% funduszy własnych Banku dopuszczalne jest również ustalenie wartości nieruchomości na podstawie:
 - aktualnej polisy ubezpieczeniowej nieruchomości, lub
 - danych z GUS - w przypadku gruntów rolnych, lub
 - cen rynkowych lub danych z GUS lub aktu zakupu – w przypadku działek niezabudowanych.

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe osoby fizycznej:

1) kwotę poręczanego zobowiązania, pod warunkiem jednak, że sytuacja finansowa poręczyciela jest co najmniej tak dobra, jak sytuacja finansowa wnioskodawcy, a w szczególności dochody poręczyciela kształtują się na poziomie zbliżonym do dochodów wnioskodawcy. Bank dokonuje w tym celu oceny zdolności kredytowej poręczyciela według kryteriów obowiązujących przy udzielaniu przez Bank kredytów,

2) jeżeli poręczyciel nie spełnia wymogów określonych w pkt 1, do ustalenia wartości zabezpieczenia przyjmuje się taką kwotę, jaką przy uwzględnieniu sytuacji majątkowej poręczyciela, mógłby on uzyskać w Banku jako kredytobiorca, w przypadku ubiegania się o kredyt gotówkowy dla osób fizycznych;

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe podmiotu (o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, posiadającego zdolność kredytową) - do ustalenia wartości zabezpieczenia można przyjąć kwotę poręczanego zobowiązania, jeżeli łączna kwota poręczenia udzielonego przez poręczyciela jednemu dłużnikowi nie przekroczy 15% aktywów netto poręczyciela, pomniejszonych o należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych spółek akcyjnych i spółdzielni;

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi przelew wierzytelności z kontraktu/umowy – do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć wartości netto towarów lub usług, bez podatku VAT, uwzględniając indywidualne warunki umowy/kontraktu, w tym:

- 1) terminy płatności,
- 2) tryb zgłaszania i załatwiania reklamacji,
- 3) terminy wypowiedzenia,
- 4) zabezpieczenie realizacji umowy/kontraktu.

Przed udzieleniem kredytu pracownik Banku ma obowiązek dokonania oceny zabezpieczeń rzeczowych kredytu, a jeżeli kwota kredytu przekracza 5% funduszy własnych Banku w czasie inspekcji, o ile procedury szczegółowe nie stanowią inaczej. Przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie kredytowania pracownik Banku ma obowiązek zweryfikowania wartości zabezpieczeń rzeczowych kredytu w oparciu o dostępne bazy danych (np. dane z GUS, prasa, Internet), a w przypadku zabezpieczenia na nieruchomości zweryfikowania jej wartości w bazie zewnętrznej AMRON.

W przypadku powzięcia wątpliwości, co do wartości proponowanego zabezpieczenia, Bank powinien zlecić dokonanie wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę na koszt Kredytobiorcy.

W przypadku zastawu rejestrowego, zabezpieczającego kilka wierzytelności Banku, Bank ustala aktualną wartość zabezpieczenia według zasad określonych w ust. 2, pomniejszając ją o powstałe wcześniej obciążenia wynikające z wcześniejszych wpisów zastawów rejestrowych, przy czym:

- 1) jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych zastawów rejestrowych spleconych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględniania ich w wyliczeniu wartości przedmiotu zabezpieczenia, pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania;
- 2) jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych zastawów na rzecz Banku, dopuszcza się pomniejszenie wartości przedmiotu zabezpieczenia o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych zastawem rejestrowym wierzytelności.

3. Bank stosuje w szczególności następujące zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco;
- 2) depozyt bankowy;
- 3) kaucja pieniężna;
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) poręczenie;
- 7) gwarancja;
- 8) cesja;
- 9) przewłaszczenie na zabezpieczenie;
- 10) zastaw;
- 11) hipoteka;

- 12) przyrzeczenie przeniesienia własności nieruchomości;
- 13) poddanie się egzekucji;
- 14) przystąpienie do długu;
- 15) ubezpieczenie kredytu.

4. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

5. Bank ogranicza ryzyko kredytowe m.in. poprzez zarządzanie ryzykiem koncentracji tego samego rodzaju zabezpieczenia kredytowego.

Monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów jest dokonywane w okresach miesięcznych, informacja w tym zakresie jest przedmiotem informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Bank ustanawia i aktualizuje poziom limitów zabezpieczeń przynajmniej raz na rok.

Wysokości limitów ustanowionych na poszczególne rodzaje zabezpieczenia przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Wysokość limitu	Stan na 31.12.2018 r.	Wykorzystanie limitu na 31.12.2018 r.
Limit Z1 – hipoteka mieszkalna	max. 40% uznanego kapitału	35,3%	88,3%
Limit Z1 – hipoteka komercyjna	max. 450% uznanego kapitału	288,6%	64,1%

XXI. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO – ART. 454 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie stosował zaawansowanych metod w pomiarze ryzyka operacyjnego.

XXII. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO – ART. 455 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy – Bank nie stosował wewnętrznych modeli w pomiarze ryzyka rynkowego.

XXIII. WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA PŁYNNOCI ZGODNIE Z REKOMENDACJĄ 18 REKOMENDACJI P

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi, w celu umożliwienia uczestnikom rynku dokonania rzetelnej oceny systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz jego pozycji płynności, ujawnia następujące informacje zgodnie z przepisami Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków.

Informacje jakościowe

- Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza Banku:
 - a) nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
 - b) zatwierdza przyjętą przez Zarząd Banku Strategię działania Banku, Strategię zarządzania ryzykiem, Plan finansowy oraz Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, oraz nadzoruje ich przestrzeganie,
 - c) zatwierdza maksymalny poziom ryzyka płynności i finansowania, jaki może obciążać działalność Banku (apetyt na ryzyko),

- d) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem,
- e) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez Członków Zarządu czynności w związku realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania,
- f) zatwierdza przygotowaną przez Zarząd strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- g) powinna zapewnić, by członkowie Zarządu i odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje,
- h) w ramach wypełniania swoich funkcji i odpowiedzialności za proces zarządzania ryzykiem w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- i) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- j) nie rzadziej niż raz na kwartał analizuje raporty w zakresie poziomu ryzyka płynności i finansowania banku oraz zapewniać, by Zarząd banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- k) powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz decydować o ewentualnej weryfikacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- l) winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka.

2. Zarząd Banku:

- a) w zakresie swych kompetencji, ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności i finansowania, jakie ponosi Bank oraz za efektywność metod zarządzania tym ryzykiem,
- b) określa tolerancję ryzyka płynności i finansowania zgodną z apetytem na ryzyko Banku, adekwatną do strategii działalności oraz do roli, jaką Bank pełni w systemie finansowym i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
- c) projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, obejmujący środowisko zarządzania ryzykiem i proces zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- e) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk oraz procedur w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz monitorowanie ich przestrzegania,
- f) do obowiązków Zarządu należy również nadzór nad testami warunków skrajnych, w tym:
- g) jest odpowiedzialny za to, aby wszystkie jednostki organizacyjne, których działanie wpływa na płynność Banku, znały zasady Polityki i funkcjonowały zgodnie z zatwierdzonymi regulacjami,
- h) ustanawia zasady raportowania o wielkości ryzyka przez jednostki, komórki organizacyjne dla Zarządu i Rady Nadzorczej, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku oraz odpowiada za poprawność polityki informacyjnej (ujawnień) w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- i) przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka płynności i finansowania w działalności Banku,
- j) Zarząd co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej Polityki w zakresie ryzyka płynności i finansowania pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny,
- k) nadzoruje zarządzanie ryzykiem w Banku na pierwszym i drugim poziomie.

3. Prezes Zarządu:

Nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym (w tym ryzykiem płynności i finansowania) w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za organizację i funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku.

4. Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych:

- a) pełni szczególną funkcję zarządzania płynnością zgodnie z art. 8 ust. 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 61/2015,
- b) podejmuje decyzje zarządcze w zakresie ryzyka płynności i finansowania, bez uszczerbku dla nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym w skali całego banku dokonywanym przez Prezesa Zarządu,

- c) pełni bieżący nadzór nad przestrzeganiem zasad zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- d) pełni nadzór nad prawidłowością zawierania i rozliczania transakcji,
- e) opracowuje/aktualizuje plany awaryjne płynności oraz dokonuje ich testowania,
- f) uczestniczy w opracowaniu Strategii działania, Planu Finansowego oraz Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania

5. Główny Księgowy:

- a) planuje zapotrzebowanie, a także zabezpiecza środki w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych jak i skrajnych,
- b) określa potrzeby płynnościowe Banku i źródła płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi;
- c) planuje i steruje ryzykiem koncentracji płynności, zapewniając dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania;
- d) planuje i utrzymuje nadwyżkę płynności, na którą składają się nieobciążone wysokiej jakości aktywa płynne, w tym dokonuje transakcji związanych z zabezpieczeniem płynności
- e) określa zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji;
- f) sporządza raporty dotyczące płynności śróddziennej.

6. Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami:

- a) projektuje założenia do określania spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności i finansowania,
- b) dokonuje pomiaru ryzyka płynności i finansowania oraz sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności i finansowania wraz z wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- c) analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności i finansowania,
- d) opracowuje propozycję limitów ostrożnościowych związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności i finansowania,
- e) przygotowuje projekty procedur związanych z identyfikacją, pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności i finansowania,
- f) projektuje założenia, przeprowadza, sprawozdaje oraz dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności i finansowania.

7. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a) realizacji Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- b) realizacji Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
- c) zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku.
- d) dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
- e) kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.

- Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez bazę depozytową oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej. Bank zakłada systematyczny wzrost poziomu środków pozyskiwanych od osób prywatnych, rolników indywidualnych i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.

Bank zarządza płynnością śróddzienną, krótko-, średnio jak i długoterminową. Kluczowe znaczenia dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, które wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych.

Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym.

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie gospodarstw domowych. Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dłuższych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, czyli tzw. osadem na rachunkach.

W celu zachowania odpowiedniego poziomu płynności, Bank prowadzi działania zmierzające do wzrostu zobowiązań terminowych, a tym samym wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów (a tym samym zwiększenia stabilności pozyskanych środków).

Oprócz wspomnianych, Bank finansuje swoją działalność funduszami własnymi oraz depozytami pozyskanymi z Banku Zrzeszającego.

- Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe i funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane w skali Banku.

- Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. Bank Zrzeszający na rzecz Banku realizuje następujące działania tj. m.in.: prowadzi rozliczenia pieniężne Banku, prowadzi rachunki bieżące Banku, gromadzi nadwyżki środków pieniężnych (Bank Spółdzielczy w Małej Wsi zobowiązany jest lokować nadwyżki środków pieniężnych w Banku Zrzeszającym), oferuje możliwości zakupu za pośrednictwem Banku Zrzeszającego bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych, udziela w miarę potrzeb dopuszczalnego debetu w rachunku bieżącym, lokat oraz innych kredytów i pożyczek w ramach przyznanego limitu zaangażowania finansowego.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez funkcjonujący wewnątrz mechanizm pomocowy, w ramach którego Bank utrzymuje odpowiedni poziom środków na rachunku Depozytu Obowiązkowego, dokonuje wpłat na Fundusz Zabezpieczający,

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje m.in. następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony,
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami.

- Aspekty ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności i finansowania w Banku zalicza się:

1. Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
2. Ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
3. Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
4. Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
5. Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,

- b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
- c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

- Dywersyfikacja źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i samorządowego,
- ograniczanie depozytów największych deponentów (system limitów ostrożnościowych),
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

- Techniki ograniczania ryzyka płynności i finansowania

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności i finansowania,
- kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku,
- utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego,
- ograniczanie koncentracji wobec udziałowców i klientów powiązanych oraz innych nadmiernych zaangażowań,
- wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia,
- utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania),
- trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych,
- kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej,
- systematyczne przeprowadzanie testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności i finansowania,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- umowa z Bankiem Zrzeszającym umożliwiająca przyjęcie lokat lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek.

- Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności i finansowania

Do podstawowych pojęć stosowanych w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności i finansowania należy zaliczyć:

- 1) Baza depozytowa - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) Depozyty stabilne (stałe) - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie,
- 3) Depozyty niestabilne (zmienne) - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności,
- 4) Dzień sprawozdawczy – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy,
- 5) Limity ostrożnościowe – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności,
- 6) Luka płynności (kontraktowa) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów

zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej,

7) Luka płynności (urealniona) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów,

8) Nadwyżka płynności – suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych,

9) Płynność finansowa - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach,

10) Płynność śróddzienna (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,

11) Płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,

12) Płynność średnioterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,

13) Płynność długoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,

14) Ryzyko finansowania - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania,

15) Ryzyko płynności - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

16) Ryzyko finansowania- zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych. Proces mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności jest oparty o analizę następujących wskaźników:

1. Wskaźnik płynności do 7 dni,
2. Wskaźnik płynności do 1 miesiąca,
3. Wskaźnik płynności do 3 miesięcy,
4. Wskaźnik płynności do 6 miesięcy,
5. Wskaźnik płynności do 1 roku
6. Wskaźnik płynności do 2 lat,
7. Wskaźnik płynności do 5 lat,
8. Wskaźnik płynności do 10 lat,
9. Wskaźnik płynności do 20 lat,
10. Wskaźnik płynności powyżej 20 lat.
11. Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
12. Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%],
13. Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
14. Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],

15. Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
16. Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
17. Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
18. Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%],
19. Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
20. Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
21. Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
22. Depozyty stabilne/ Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
23. Depozyty stabilne/ Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
24. Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%],
25. Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem [%],
26. Zrywalność depozytów [%],
27. Wskaźnik osadu ogółem [%],
28. Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi (M2),
29. Wskaźnik pokrycia wpływów netto LCR.

System limitów wewnętrznych Banku określany jest oddzielnymi Uchwałami Zarządu. Bank posiada wewnętrzne procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów płynnościowych, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko płynności do poziomów akceptowanych przez Bank.

- Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku (produktu) w zarządzaniu płynnością płatniczą

Bank kieruje ofertę depozytową w znaczącej większości do sektora detalicznego, który w kalkulacji wskaźnika LCR charakteryzuje się najmniejszymi wagami odpływu oraz posiada najwyższe wskaźniki osadu. Świadczy to o tym, że z punktu widzenia nadzorczego produktu te obciążone są najmniejszym ryzykiem. Ryzyko płynności Bank uwzględnia również prowadząc odpowiednią politykę lokowania wolnych środków w aktywa płynne, w szczególności płynne papiery wartościowe.

- Sposób wykorzystania testów warunków skrajnych

Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane przy ustalaniu i weryfikacji limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku, w procesie zarządzania ryzykiem, w szczególności w ramach awaryjnych planach płynności w procesie planowania strategicznego Banku oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

- Opis modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych.

Wykorzystywane w Banku testy warunków skrajnych badają wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank. Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka.

Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności części.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z uwzględnieniem następujących scenariuszy:

- 1) Test warunków skrajnych polegający na testowaniu zachowania 20% udziału aktywów płynnych w aktywach ogółem, przy założeniu spadku bazy depozytowej o 20%,
- 2) Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank zachowania 20% udziału aktywów płynnych w aktywach ogółem, przy spadku bazy depozytowej o 20%,
- 3) Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Rozporządzenia delegowanego nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (LCR),

- 4) Test warunków skrajnych obrazujący możliwość wycofania przez klientów środków za pomocą kanałów elektronicznych oparty o wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR),
- 5) Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku,
- 6) Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %,
- 7) Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wypływów środków,
- 8) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego,
- 9) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego,
- 10) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych,
- 11) Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy.

Bank sporządza testy warunków skrajnych w okresach kwartalnych, za wyjątkiem testu kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy, który sporządzany jest z częstotliwością roczną. Wyniki testów warunków skrajnych są przedmiotem raportowania Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych.

- Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności i finansowania w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Plany awaryjne podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością.

- Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerw płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności i finansowania na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia się:

- a) sprzedaż wysokopłynnych aktywów,
- b) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - ograniczenia akcji kredytowej,
 - sprzedaży części portfela kredytowego,
 - pozyskania finansowania z Banku Zrzeszającego;
 - wykorzystanie mechanizmów pomocowych Systemu Ochrony Zrzeszania BPS,
 - wprowadzenie nowych produktów depozytowych w celu zwiększenia poziomu bazy depozytowej Banku.

Pozycje zaliczone do aktywów płynnych powinny spełniać następujące warunki:

- 1) są wolne od obciążeń;
- 2) nie są emitowane przez Bank lub podmiot zależny od Banku;
- 3) są odpowiednio zdywersyfikowane (nie dotyczy środków w kasie, bonów pieniężnych, aktywów gwarantowanych przez NBP),
- 4) wartość aktywa jest łatwo dostępna na rynku lub można ją obliczyć za pomocą wzoru na podstawie danych dostępnych publicznie,
- 5) można je łatwo upłynnić, w dowolnym momencie w ciągu 30 najbliższych dni kalendarzowych, w drodze zwykłej umowy sprzedaży, co oznacza, że nie istnieją żadne przeszkody prawne lub praktyczne w zakresie możliwości Banku do spieniężenia danego składnika aktywów w odpowiednim terminie,
- 6) aktywa są notowane na uznanej giełdzie lub są zbywalne na aktywnych rynkach umów zwykłej sprzedaży (nie dotyczy środków w kasie, bonów pieniężnych, aktywów gwarantowanych przez NBP);
- 7) podlegają zarządzaniu przez osoby, które w każdej chwili mogą podjąć decyzję o spieniężeniu aktywów w sytuacji awaryjnej,
- 8) nie zostały wyemitowane przez żaden z poniższych podmiotów:
 - a) inną instytucję kredytową,

- b) firmę inwestycyjną;
- c) zakład ubezpieczeń;
- d) zakład reasekuracji;
- e) finansową spółkę holdingową;
- f) finansową spółkę holdingową o działalności mieszanej;
- g) żaden inny podmiot, który prowadzi co najmniej jedną z działalności wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2013/36/UE.

Polityka utrzymania rezerwy płynności stosowana w Banku ma na celu zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz nie przekraczanie limitów wewnętrznych oraz limitów wynikających z przepisów prawa.

- Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu w ramach Zrzeszenia

Bank ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego oraz wykorzystania mechanizmów pomocowych funkcjonujących w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS (m.in. Depozyt Obowiązkowy). Szczegółowo transfer płynności w ramach zrzeszenia przedstawiono w pkt Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu.

- Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania objęte zostało systemem sprawozdawczości wewnętrznej. Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych otrzymuje codziennie:

a) zestawienie przepływów środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków i wykorzystania limitów,

b) kalkulacje nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR).

Zarząd Banku w okresach miesięcznych otrzymuje raport z zarządzania płynnością śróddzienną, w tym analizę nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR oraz raport z analizy ryzyka płynności i finansowania. Zarząd Banku w okresach kwartalnych otrzymuje analizę stopnia wykonania planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania oraz wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych.

Zarząd Banku w okresach rocznych otrzymuje informację z przeprowadzonych testów planów awaryjnych płynności oraz pogłębioną analizę płynności długoterminowej.

Zarząd Banku w okresach kwartalnych przekazuje Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej, w tym analizę stopnia wykonania Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, wyniki testów warunków skrajnych. Rada Nadzorcza z częstotliwością roczną otrzymuje sprawozdanie z realizacji polityki płynności i finansowania.

Informacje ilościowe

- Rozmiar i skład nadwyżki płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania. Składniki nadwyżki płynności wg stanu na dzień 31.12.2018 r. zaprezentowano poniżej.

(w tys. zł)	
Stan na 31 grudzień 2018	
Nadwyżka płynności, w tym:	27 558
środki do 7 dni	23 255
Środki > 7 dni do 30 dni	4 303

- Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka

W poniższej tabeli przedstawiona została kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień 31.12.2018r.

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M2	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00	3,39

Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank obliczał w każdym dniu roboczym wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi wpływami i wypływami płynności. Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przyływami dotyczącymi kolejnych 30 dni - zakłada się, że przyplawy nie mogą stanowić więcej niż 75% wartości odpływów. Minimalny poziom wskaźnika LCR wynosił 100%. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi odnotował na dzień 31.12.2018 r. wskaźnik LCR na poziomie 672%.

W poniższej tabeli przedstawiona została kalkulacja wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR) wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie	w tys. zł
Aktywa płynne	21 512
Wypływy	4 895
Wpływy	1 693
Wskaźnik pokrycia wypływów netto – LCR	672%

- Urealniona luka płynności wg stanu na 31.12.2018 r. zawierająca pierwszych pięć przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych

LUKA	Przedział do 7 dni	Przedział do 1 miesiąca	Przedział do 3 miesięcy	Przedział do 6 miesięcy	Przedział do 1 roku
Limit	min. 1,5	min. 1,5	min. 1,4	min. 1,5	min. 1,6
Wskaźnik płynności skumulowany	3,44	3,44	3,46	3,47	3,52

Analiza urealnianych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach na dzień 31.12.2018 r. zostały dotrzymane.

- Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego w postaci dopuszczalnego limitu debetowego w rachunku bieżącym, lokat oraz kredytów i pożyczek przeznaczonych na inne cele oraz wykorzystania mechanizmów pomocowych funkcjonujących w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS (m.in. Depozyt Obowiązkowy).

XXIV. WYMOGI INFORMACYJNE ZGODNIE Z ART. 111a USTAWY PRAWO BANKOWE

Informacja o działalności Banku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt. 48 Rozporządzenia 575/2013 za dany rok obrotowy

Informacja w tym zakresie została przedstawiona w części I *Informacje ogólne pkt. 7* oraz części III *Zakres stosowania* niniejszego Ujawniania.

XXV. INFORMACJA O STOPIE ZWROTU Z AKTYWÓW OBLICZONEJ JAKO ILORAZ ZYSKU NETTO I SUMY BILANSOWEJ

Na podstawie art. 111a ust. 1 Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu obliczoną jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. Na dzień 31.12.2018 r. wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu z aktywów wyniosła 0,55%.

XXVI. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA, W TYM SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM I SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

System zarządzania

System zarządzania jest wewnętrznym instrumentem mającym zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności. Stanowi zbiór zasad i mechanizmów, których zadaniem jest organizacja procesów decyzyjnych i ocena działalności bankowej celem zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w Banku środków. Zadania systemu zarządzania wskazane wyżej mają na celu zapewnienie legalności działania Banku oraz bezpieczeństwa zgromadzonych w nim środków przez ustalenie ryzyka powstającego w działalności Banku, monitorowanie go i zarządzanie nim oraz zapewnienie przestrzegania przepisów. Ma to wspomagać prawidłowe, efektywne i skuteczne kierowanie Bankiem przez jego organy.

Za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie systemu zarządzania dostosowanego do wielkości i profilu ryzyka wiążącego się z działalnością odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Istotnym dokumentem o znaczeniu strategicznym są przyjęte przez Bank Zasady Ładu Korporacyjnego kształtujące właściwe zasady postępowania banku jako instytucji zaufania publicznego. Zapewniają prowadzenie działalności z zachowaniem najwyższej staranności, profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów Banku oraz ukształtowanie odpowiednich relacji z udziałowcami obejmujących wymagania odpowiedzialnego i lojalnego działania. Jednym z nadrzędnych celów Banku jest dbałość o klienta przekładająca się na rzetelny i transparentny obowiązek informacyjny. Skuteczna realizacja przyjętych przez Bank celów strategicznych wymaga posiadania właściwej struktury organizacyjnej z odpowiednim systemem kontroli wewnętrznej, audytu i zarządzania ryzykiem. Polityka wynagrodzeń jest realizowana przy czynnym udziale organów Banku. Polityka informacyjna służy budowie właściwych relacji, w szczególności poprzez ułatwienie dostępu do informacji zarówno klientom, jak i udziałowcom. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi dąży do stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w jak najszerszym zakresie uwzględniając zasadę proporcjonalności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku.

System zarządzania w Banku obejmuje też procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach - Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. Bank udostępnia pracownikom na mocy art. 9 ust. 2a ustawy Prawo bankowe specjalny, anonimowy i autonomiczny kanał służący do zgłaszania przypadków naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. W ramach procedury, o której mowa wyżej, Bank zapewnia pracownikom, którzy zgłaszają naruszenia, ochronę co najmniej przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

System zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi odbywa się w oparciu o zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategię zarządzania ryzykiem, a ponadto: polityki, instrukcje, zasady procedury szczegółowe oraz sporządzane w formie pisemnej analizy. W celu dywersyfikacji ryzyk Bank wprowadził limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla ryzyk zidentyfikowanych jako istotne. Bank w ramach systemu zarządzania ryzykiem stosuje m.in.: a) sformalizowane zasady służące określeniu

wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem, b) sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości, c) sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczeń limitów, d) system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka, e) posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikację ryzyka,
- 2) pomiar ryzyka,
- 3) ocenę/szacowanie ryzyka,
- 4) monitorowanie ryzyka,
- 5) raportowanie ryzyka,
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko.

Opis systemu zarządzania ryzykiem zawarto w części II *Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem* niniejszego Ujawnienia.

System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku. System kontroli wewnętrznej określony został w „Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”.

Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, Zarządu banku oraz Komitetu audytu. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza politykę zgodności banku;
- 3) najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego. Szczegółowy tryb i zakres działania Komitetu audytu, określa Regulamin Komitetu audytu uchwalany przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd w tym kryteria komórki do spraw zgodności. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności.

Do obowiązków Zarządu Banku należy:

- a) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej,
- b) ustanowienie odpowiednich zasad projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określenie roli

komórek odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie oraz wdrożenie,

- c) zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku,
- d) ustanowienie odpowiedniego zakresu i kryteriów niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- e) zapewnienie funkcjonowania w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisania odpowiednich zadań związanych z zapewnianiem jej funkcjonowania,
- f) ustanowienie zasad raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania pionowego,
- g) podejmowanie działań mających na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
- h) w przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, podjęcie odpowiednich działań w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości,
- i) ustanowienie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawienie ich Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Na pierwszy poziom (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Na drugi poziom (linię obrony) składa się co najmniej:

- 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem,
- 2) działalność komórki do spraw zgodności,

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli,
- 2) komórkę ds. zgodności,
- 3) audyt wewnętrzny.

Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.

Komórka do spraw zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie, prowadzenie i aktualizowanie matrycy funkcji kontroli. Działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą dotyczy to w szczególności m.in.:

- 1) opracowania regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności,

- 2) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę do spraw zgodności;
- 3) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 4) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 5) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 6) okresowego przekazywania raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.

W banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności.

Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności. Stanowisko do spraw zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Uczestniczy w posiedzeniach Zarządu Banku i w posiedzeniach Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z zapewnianiem zgodności

Powoływanie osoby na stanowisko do spraw zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej. Odwołanie osoby do spraw zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tych osób przez Radę Nadzorczą. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracownika zatrudnionego na stanowisku do spraw zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez niego zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracownika na stanowisku do spraw zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę. W przypadku zmiany na stanowisku do spraw zgodności, Bank niezwłocznie informuje o tym fakcie KNF, wraz ze wskazaniem przyczyny.

Audyt wewnętrzny - ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji Zarządu,
- 3) okresowych raportów komórki ds. zgodności,
- 4) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez stanowisko ds. ryzyka braku zgodności,
- 5) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 6) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKiK),
- 7) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinii dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą zgodnie z kryteriami zawartymi w Regulaminie systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi.

XXVII. OPIS POLITYKI WYNAGRODZEŃ

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w części XVII *Polityka w zakresie wynagrodzeń* niniejszego Ujawnienia.

XXVIII. INFORMACJA O POWOŁANIU KOMITETU DS. WYNAGRODZEŃ

W Banku nie działa Komitet ds. wynagrodzeń w rozumieniu art. 9cb ust.1 ustawy Prawo bankowe, z uwagi na to, że nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 35) ustawy Prawo bankowe.

XXIX. INFORMACJE O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ BANKU I ZARZĄDU BANKU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22aa USTAWY PRAWO BANKOWE

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego

wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Walne Zgromadzenie w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2018 r. oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) **poziom pierwszy** (pierwsza linia obrony) - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
- 2) **poziom drugi** (druga linia obrony) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt. 1, a także działalność komórki ds. zgodności,
- 3) **trzecia linia obrony** - którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Niezależność działalności poziomów polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem w działalności operacyjnej, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- 2) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, lub niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych, jest niezależne od działalności pierwszej i drugiej linii obrony.

W Banku funkcjonuje zorganizowany system zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą następujące organy Banku, wyznaczone jednostki oraz komórki organizacyjne:

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym również sprawuje nadzór nad adekwatnością i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór w szczególności przez:

- 1) zatwierdzenie określonego przez Zarząd akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) oraz monitoruje jego przestrzeganie,
- 2) zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania;
- 3) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w banku system zarządzania ryzykiem;
- 4) nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, w zależności od wewnętrznego podziału zadań w Zarządzie,
- 5) określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;

- 6) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Rada Nadzorcza przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie na ryzyko, w tym o dokonaniu rewizji niniejszej Strategii.

Rada Nadzorcza nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych.

Do zadań **Komitetu Audytu** należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym. W szczególności Zarząd realizuje zadania przez:

- 1) określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka (apetytu na ryzyko, który następnie zatwierdza Rada Nadzorcza);
- 2) opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie,
- 4) nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie,
- 5) opracowywanie i akceptowanie polityk oraz zapewnianie wdrożenia procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, oraz monitorowanie ich przestrzegania;
- 6) nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka w Banku,
- 7) ustanawianie zasad raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w banku,
- 8) Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest adekwatny i skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem dostarcza zamierzonych efektów, oraz jest realizowany w sposób poprawny i odpowiednio do profilu ryzyka na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania,
- 9) Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym), a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym),
- 10) Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem (w tym operacyjnym) i systemu zarządzania ryzykiem, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem,
- 11) Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank,
- 12) Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych.

Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W ramach nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym na drugim poziomie nadzoruje działalność:

- 1) komórki ds. ryzyka,
- 2) komórki ds. zgodności.

W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym Prezes Zarządu odpowiada również za funkcjonowanie Systemu Informacji Zarządczej dostarczającego Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej kompleksowych informacji na temat ryzyka.

Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

Stanowisko ds. ryzyka braku zgodności – zapewnia przestrzeganie zgodności w Banku – stanowi element drugiego poziomu. Komórka ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Komórka ds. zgodności identyfikuje ryzyko braku zgodności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych, a także poprzez przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających. Komórka monitoruje poziom ryzyka braku zgodności pozostały po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności. Komórka ds. zgodności raportuje Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej na temat ryzyka braku zgodności w Banku

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami - zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank, oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez stosowne jednostki Banku – stanowi element zarządzania ryzykiem na drugim poziomie.

Komórka jest odpowiedzialna za niezależną identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku powstałym w związku z działalnością prowadzaną przez Bank.

Komórka stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, w tym odpowiada za opracowanie regulacji wewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, a także kontroluje przestrzeganie przyjętych w Banku limitów oraz przyjętego apetytu na ryzyko.

Komórka może wnioskować o usprawnienie systemu zarządzania ryzykiem oraz przedstawia propozycje zaradzenia naruszeniom polityk, procedur i limitów w zakresie ryzyka.

Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku – stanowi trzeci poziom.

Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym komórki ds. ryzyka, komórki ds. zgodności) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa. Zadania audytu wewnętrznego realizuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Pozostali pracownicy Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią I linię obrony.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznała za istotne.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania: identyfikację, pomiar, ocenę/szacowanie, monitorowanie, raportowanie ryzyka, stosowanie mechanizmów kontroli i ograniczających ryzyko. Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na: a) bieżącym stosowaniu i monitorowaniu mechanizmów kontroli ryzyka na pierwszym poziomie, w tym podejmowaniu działań przez jednostki i komórki organizacyjne pierwszego poziomu zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń, b) identyfikacji ryzyka i gromadzenia oraz przekazywania informacji dotyczących ryzyka z komórek i jednostek pierwszego poziomu, do komórek drugiego poziomu.

Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności Banku. Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej, dostarczający informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka, umożliwiający ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.

W 2018 r. do ryzyk istotnych w swojej działalności, które podlegają szczególnemu nadzorowi Bank Spółdzielczy w Małej Wsi zaliczał:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) ryzyko płynności i finansowania,
- 5) ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym,
- 6) ryzyko braku zgodności,
- 7) ryzyko biznesowe,
- 8) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności).

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w minimum rocznych cyklach pod względem dostosowania ich m.in. do aktualnych przepisów prawa, przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego.
2. Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity).
3. Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka.
4. Wdrażanie technik redukcji ryzyka.
5. Analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S.
6. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T.
7. Testy warunków skrajnych.
8. Weryfikacja przyjętych procedur.
9. Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów.
- 2) Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych.
- 3) Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
- 4) Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
- 5) Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych i odpisów aktualizujących,
- 6) Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
- 7) Kontroli działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) Dywersyfikacji ryzyka (limity),
- 2) Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- 3) Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
- 4) Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego,
- 5) Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- 6) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd lub jego pełnomocnicy z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje,
 - c) Przydzieleniu nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem istotnym w działalności Banku, w szczególności ryzykiem kredytowym Prezesowi Zarządu,
 - d) Przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Członkowi Zarządu ds. Handlowych,
 - e) Prawidłowym przepływie informacji,
 - f) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - g) Nadzorze nad działalnością kredytową,
 - h) Organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego w cyklach miesięcznych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami. Raporty zawierają m.in. analizę ilościową, jakościową oraz wskaźnikową portfela kredytowego. Raporty przedkłada się Zarządowi – w cyklach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dotyczące ryzyka kredytowego z częstotliwością kwartalną oraz w stosunku do EKZH i DEK z częstotliwością roczną.

Pomiar ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie obejmuje:

- 1) Ustalenie jakości należności na podstawie następujących kryteriów:
 - a) struktury jakościowej aktywów banku, a w szczególności portfela kredytowego: udział należności zagrożonych w łącznej kwocie należności wg wartości nominalnej oraz struktura należności zagrożonych,
 - b) stopień zabezpieczenia aktywów,
 - c) identyfikacja należności, które w przeszłości przynosiły Bankowi ponadprzeciętne straty;
- 2) Ocena adekwatności rezerw:
 - a) wielkość rezerw celowych odnoszących się do poszczególnych klas ryzyka, niezbędnych do pokrycia ewentualnych strat,
 - b) poziom rezerwy na ryzyko ogólne w odniesieniu do portfela należności i zmian w obciążeniu portfela ryzykiem;
- 3) Ocena windykacji należności:

- a) poziom odzyskanych należności zagrożonych (rozwiązanych rezerw), czy to w wyniku spłaty, czy też poprawy zabezpieczenia, wskazujący na sposób zarządzania trudnymi kredytami (np. poprzez właściwą restrukturyzację),
 - b) kwoty kredytów zrestrukturyzowanych oraz odnowionych lub aneksowanych (nieuzasadnione odnawianie lub aneksowanie kredytów może świadczyć o chęci ukrycia należności zagrożonych i uniknięcia konieczności tworzenia rezerw celowych);
- 4) Uwarunkowania gospodarcze, ogólnokrajowe i lokalne oraz ich wpływ na jakość portfela kredytowego Banku, a przez to na konieczność dokonywania odpisów na rezerwy celowe;
- 5) Oszacowanie strat (faktycznych i potencjalnych) oraz ich pokrycia w funduszach własnych Banku;
- 6) Ocena trendów, zwłaszcza niekorzystnych, wskazujących na pogorszenie jakości aktywów i wzrost potencjalnych strat (oszacowanie przyszłych strat w wyniku obniżenia jakości aktywów i ocena, czy wielkość rezerw celowych jest wystarczająca); ocena, czy zmiany powodują obniżenie, czy też wzrost potencjalnego ryzyka.

Monitorując ryzyko kredytowe na jakie narażony jest Bank w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe oraz ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami określa poziom tego ryzyka oraz przeprowadza kwartalne analizy w celu weryfikacji tego poziomu. Zakres analiz obejmuje w szczególności:

- a) charakterystykę portfela detalicznych ekspozycji kredytowych
- b) charakterystykę ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Elementem analiz jest charakterystyka portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, sporządzana przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami z wykorzystaniem informacji przekazanych przez komórki organizacyjne Banku.

Zarząd Banku przedkłada Radzie Nadzorczej:

- 1) w okresach kwartalnych – raporty na temat poziomu ponoszonego przez Bank ryzyka z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- 2) w okresach półrocznych – sprawozdania o wynikach dokonanej przez Zarząd Banku oceny realizowanej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym o prawidłowości i skuteczności działań mających na celu wprowadzenie w życie jej założeń oraz o rzetelności sprawozdań i informacji dotyczących jej realizacji,
- 3) w okresach rocznych – wyniki testów warunków skrajnych.

Ryzyko koncentracji - zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji jest zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża), wielkością zaangażowań wobec pojedynczych klientów lub grupy powiązanych klientów, a także zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji instrumentów finansowych oraz zabezpieczeń pozwalających zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych.

Jednostki organizacyjne są odpowiedzialne za identyfikację ryzyka na poziomie jednostkowym. Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami identyfikuje wszystkie rodzaje ryzyka koncentracji na poziomie portfeli ekspozycji, na jakie narażony jest Bank, w tym identyfikuje ryzyko koncentracji wynikające z nowej działalności obejmującej wprowadzenie i rozwój nowych produktów, usług i obecności na rynkach oraz istotne zmiany dotychczasowych produktów, usług i zmiany na rynkach. Koncentracje podlegają objęciu limitami, monitorowaniu i raportowaniu. Monitorowania (kontroli) przestrzegania limitów ograniczających ryzyko koncentracji dokonuje komórka ds. ryzyka.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami w trybie miesięcznym dokonuje pomiaru lub szacowania ryzyka dla koncentracji ekspozycji z wykorzystaniem określonych w procedurach wewnętrznych miar i wskaźników oraz monitoruje wykorzystanie limitów koncentracji. Raporty przedkładane są Zarządowi – w cyklach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych. W zakresie ryzyka koncentracji Bank przeprowadza kwartalne testy warunków skrajnych.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne - możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne. Zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego do ryzyka operacyjnego zalicza się ryzyko prawne, natomiast nie obejmuje ono ryzyka reputacji oraz ryzyka strategicznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka operacyjnego jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej, a także zapewnienie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji.

Cele szczegółowe to:

- 1) zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- 2) minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym nieprzekraczanie tolerancji na ryzyko ustalonej w niniejszej Strategii w postaci odpowiednich limitów dotyczących strat operacyjnych,
- 3) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
- 4) zapobieganie powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku,
- 5) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- 6) zapewnienie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji, którego podstawowe kierunki określa Polityka bezpieczeństwa informacji.

Bank szacuje poziom, prawdopodobieństwo oraz straty finansowe i niefinansowe z tytułu ryzyka operacyjnego, w tym w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.

Identyfikacja ryzyka: identyfikowane jest ryzyko wynikające z zagrożeń wewnętrznych, jak również zagrożeń zewnętrznych. Dokonywana jest identyfikacja zagrożeń na podstawie danych historycznych jak i identyfikacja zagrożeń hipotetycznych. Bank ustala, że w celu rejestracji zdarzeń ryzyka operacyjnego są stosowane następujące istotne dla działalności Banku linie biznesowe: bankowość komercyjna, bankowość detaliczna, płatności i rozliczenia. W ramach identyfikacji ryzyka bank prowadzi rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego i analizę ich przyczyn, rejestrację zagrożeń zewnętrznych i analizę ich potencjalnego wpływu na działalność Banku. Rejestrowane są straty operacyjne brutto, tam gdzie to występuje odwracalność straty.

Ocena ryzyka: polega na określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia i wielkości możliwych przyszłych strat z tytułu ryzyka operacyjnego. W ramach oceny analizowane będą zagrożenia zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Podstawą oceny jest samoocena ryzyka procesów, a także sporządzane na jej podstawie mapy ryzyka, będące prezentacją profilu ryzyka operacyjnego.

Przeciwdziałanie ryzyku: Mechanizmy reakcji na ryzyko obejmują odpowiedni akceptację strat, kształtowanie ryzyka, transfer (przeniesienie) ryzyka, unikanie ryzyka.

Kontrola: system zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega kontroli wewnętrznej zgodnie z odrębnymi wewnętrznymi aktami normatywnymi Banku.

Monitorowanie ryzyka obejmuje:

- 1) zdarzenia operacyjne, ich źródła – na podstawie rejestru incydentów ryzyka operacyjnego,
- 2) skuteczności działań odwracających (naprawczych) i innych metod ograniczania ryzyka – na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 3) czynniki otoczenia gospodarczego – na podstawie rejestru zewnętrznych zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 4) wykonanie limitów przyjętych w strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym,

- 5) analizę wskaźników KRI,
- 6) czynniki kontroli oraz skuteczność działań kontrolnych – na podstawie wyników (sprawozdań) kontroli wewnętrznej (funkcjonalnej) oraz audytu wewnętrznego,
- 7) czynniki transferu ryzyka – na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego

W procesie monitoringu ryzyka uczestniczą:

- 1) Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami – w zakresie przetwarzania danych do monitoringu i sporządzenia odpowiednich sprawozdań i analiz,
- 2) właściciele procesów – w zakresie nadzoru nad procesami,
- 3) Prezes Zarządu – w zakresie nadzoru nad ryzykiem istotnym.

Raportowanie: poziom ryzyka operacyjnego raportowany jest w okresach kwartalnych na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej. Raporty sporządzane są przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami. Sprawozdanie z realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym przekazywane jest w okresach rocznych na posiedzenia Rady Nadzorczej oraz Zarządu Banku. Bank w ramach oceny ryzyka operacyjnego przeprowadza roczne testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka operacyjnego. Wyniki testów warunków skrajnych w ramach tego ryzyka przedkładane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i rozliczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Przez zarządzanie ryzykiem płynności rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Cele polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z ich terminami wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji; Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Podział zadań i odpowiedzialności struktury organizacyjnej w systemie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania przedstawiony został w części XXIII niniejszego Ujawnienia.

Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania objęte zostało systemem sprawozdawczości wewnętrznej. Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych otrzymuje codziennie zestawienie przepływów środków

pieniężnych, zagospodarowanie wolnych środków oraz wykorzystanie limitów w ramach monitorowania płynności śróddziennej, kalkulacje nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR). Zarząd Banku w okresach miesięcznych otrzymuje raport z zarządzania płynnością śróddzienną, analizę nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR, raport z analizy ryzyka płynności i finansowania (zawierający m.in. : źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów realizacji), zaangażowanie środków oraz aktywa płynne (wg pierwotnych terminów realizacji), analizę zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów, analizę największych deponentów w bazie depozytowej Banku, analizę depozytów osób wewnętrznych, analizę stabilności bazy depozytowej (wskaźniki osadu), analizę wskaźnikową ryzyka płynności Banku, wraz z oceną przestrzegania limitów ostrożnościowych, urealnione zestawienie płynności Banku, prognozę kształtowania się podstawowych wartości wpływających na płynność finansową Banku).

Zarząd Banku w okresach kwartalnych otrzymuje analizę stopnia wykonania planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania oraz wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych.

Zarząd Banku w okresach rocznych otrzymuje informację z przeprowadzonych testów planów awaryjnych płynności oraz analizę płynności długoterminowej.

Zarząd Banku w okresach kwartalnych przekazuje Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej, w tym analizę stopnia wykonania Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, wyniki testów warunków skrajnych. Rada Nadzorcza z częstotliwością roczną otrzymuje sprawozdanie z realizacji polityki płynności.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej (ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym) – część ryzyka rynkowego, ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji zabezpieczających te pozycje). Ryzyko to wynika z:

- a) niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych (ryzyko terminów przeszacowania),
- b) zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów (ryzyko bazowe),
- c) zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości (ryzyko zmiany kształtu krzywej dochodowości),
- d) opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych np. opcja wcześniejszej spłaty (ryzyko opcji).

Celem strategicznym Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

Analizy ryzyka stopy procentowej sporządzane są z częstotliwością miesięczną przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykiem. W ramach analizy sporządzane jest m.in.: zestawienie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych, niedopasowania (luki) w poszczególnych przedziałach przeszacowania, scenariusze zmian wyniku odsetkowego, obliczenie podstawowych wskaźników związanych z aktywami i pasywami, zestawienie poziomu wykorzystania obowiązujących w banku limitów. Bank przeprowadza kwartalne testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej, w tym testy odwrócone. Analizy z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej otrzymują:

- a) w cyklach miesięcznych: Zarząd Banku,
- b) w cyklach kwartalnych: Rada Nadzorcza.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności – skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania.

Szczegółowe zadania komórki ds. zgodności obejmują:

- 1) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych określających: cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki, a także pisemne procedury, metodyki oraz dokumentowanie działań,
- 2) opracowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałość o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku, w tym poprzez dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji dotyczących działania komórki ds. zgodności oraz w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających,
- 5) ocena ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie,
- 6) projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności - np. dbałość o właściwy podział zadań, autoryzację, mechanizmy kontroli dostępu i dostępu fizycznego, nadzór przełożonych, stosowanie rejestru odstępstw, organizacji lub wskazywania potrzeby szkoleń,
- 7) monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontrolnych, o których mowa pkt. 6, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności,
- 8) okresowe raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Komitetu Audytu, Rady Nadzorczej,
- 9) doradzanie Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności,
- 10) współpraca z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym z komórką ds. ryzyka, radcą prawnym,
- 11) koordynowanie działań innych komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 12) przyjmowanie zgłoszeń naruszenia prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych i zapewniania ochrony danych osób dokonujących zgłoszeń, jak również osób, którym zarzuca się dokonanie naruszenia.

Komórki i jednostki organizacyjne, wykonują zadania związane z bieżącym zapewnianiem zgodności i zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w toku swoich operacji, monitorują w sposób poziomy przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację – poprzez analizę przepisów prawa - na podstawie informacji wewnętrznych i zewnętrznych, np. baz danych o zmianach aktów prawnych, rejestrów wewnętrznych Banku, a także zgłoszonych informacji o naruszaniu przepisów, pozwalającą na wstępne zlokalizowanie obszarów ryzyka, które następnie zostaną poddane ocenie,
- 2) ocenę ryzyka - pomiar lub szacowanie,
- 3) kontrolę ryzyka - projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie ryzyka- wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 5) raportowanie na temat ryzyka- na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej.

Pomiar i analiza ryzyka braku zgodności polega na przeprowadzeniu następującego procesu:

- 1) zdefiniowaniu obszarów oceny ryzyka (np. procesy, rodzaje działalności lub komórki, jednostki),
- 2) przypisaniu przepisów i norm np. prawnych, nadzorczych, norm i przyjętych zasad postępowania np. etycznych w istotny sposób wymagających zgodności działania tych obszarów, wpływających na cel systemu kontroli wewnętrznej - przestrzeganie przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,

- 3) dokonanie oszacowania prawdopodobieństwa wystąpienia niezgodności, a także oceny konsekwencji braku przestrzegania przepisów i norm w postaci ustalenia: wielkości konsekwencji prawnych, reakcji regulatora, materialnych strat finansowych, utraty reputacji, w tym na bazie wyników identyfikacji ryzyka historycznego - przy założeniu braku wdrożonych mechanizmów kontroli ryzyka,
- 4) dokonaniu oszacowania prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów związanych z brakiem zgodności, przy założeniu braku wdrożonych mechanizmów kontroli ryzyka,
- 5) identyfikacji mechanizmów kontrolnych stosowanych do ograniczania ryzyka,
- 6) oszacowanie skuteczności tych mechanizmów na skutek ich monitorowania (weryfikacji i testowania - testy zgodności, kontrola wewnętrzna, audyt wewnętrzny),
- 7) ustalenie wielkości ryzyka resztkowego w ramach danego procesu po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z użyciem macierzy ryzyka

Na podstawie powyższych czynności sporządzana jest mapa ryzyka braku zgodności Banku.

Pomiaru i oceny ryzyka dokonuje komórka ds. zgodności cyklicznie - kwartalnie, a także incydentalnie odpowiednio w trakcie roku na skutek monitorowania ryzyka, w zakresie dokonywania weryfikacji mapy ryzyka. W celu monitorowania ryzyka i oceny realizacji polityki zgodności Zarząd otrzymuje nie rzadziej niż raz na kwartał sprawozdania dotyczące poziomu ryzyka braku zgodności oraz proponowanych działań zapobiegawczych i redukujących ryzyko, sporządzone przez komórkę ds. zgodności. Rada Nadzorcza otrzymuje nie rzadziej niż raz do roku od Zarządu sprawozdanie dotyczące oceny efektywności (adekwatności i skuteczności) zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Szczególnym rodzajem są raporty sporządzane doraźnie przez komórkę ds. zgodności, dotyczące wewnętrznych postępowań wyjaśniających, składane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej na skutek przeprowadzonego postępowania.

Zarząd i odpowiednio Rada Nadzorcza są informowane przez komórkę ds. zgodności niezwłocznie o ważnych zagrożeniach, incydentach, w tym skutkujących konsekwencjami o znaczącej skali.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Obejmuje ono:

- a) ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
- b) ryzyko wyniku finansowego – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału,
- c) ryzyko cyklu gospodarczego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno – społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot,
- d) ryzyko regulacyjne – ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności,
- e) ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka.

Oceniając narażenie Banku na ryzyko biznesowe w Banku stosowane są następujące kryteria oceny:

- 1) ocena wyników finansowych banku i stopnia realizacji przyjętych planów finansowych,
- 2) ocena postępów strategii i realizacji zadań wynikających z planów dotyczących realizacji strategii, w tym: ocena zmian otoczenia mogących wpływać na realność osiągnięcia celów strategii,
- 3) a także kryteria pośrednie, oparte na analizie jakościowej.

Monitorowanie ryzyka biznesowego polega na:

- a) ocenie realizacji planów finansowych,
- b) analizie zmian makroekonomicznych, koniunkturalnych i społeczno-gospodarczych mających wpływ na działalność Banku,
- c) analizie konkurencji w zakresie usług finansowych na rynku obsługiwanym przez Bank.
- d) ocenie postępów realizacji przyjętej strategii Banku.

Zarząd Banku otrzymuje raport w zakresie określonym w podpunkcie a) w cyklach miesięcznych, w podpunkcie b) – kwartalnie. Rada Nadzorcza otrzymuje raporty, o których mowa w podpunktach a i b w cyklach kwartalnych. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku otrzymują raporty o których mowa w podpunktach c) w cyklach półrocznych oraz w zakresie określonym w podpunkcie d) w okresach rocznych. Bank przeprowadza kwartalne testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego. Wyniki testów przedkładane są na posiedzenia Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności) – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające samodzielne funkcjonowanie banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Minimalne wymogi kapitałowe wyznaczane są przez Głównego Księgowego z częstotliwością miesięczną, z zastrzeżeniem, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyznaczany jest w okresach rocznych.

Zarząd wdraża proces zarządzania ryzykiem kapitałowym zawierający następujące etapy

- 1) identyfikację ryzyka,
- 2) pomiar i szacowanie ryzyka,
- 3) monitorowanie i raportowanie ryzyka,
- 4) podejmowanie działań zabezpieczających ryzyko.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem kapitałowym realizowany jest proces szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Identyfikacji ryzyka kapitałowego oraz nadmiernej dźwigni dokonywana jest:

- 1) na etapie sporządzania planów kapitałowych, z uwzględnieniem założeń sporządzanych planów finansowych,
- 2) w trakcie monitorowania wykonania planów, jak również na etapie monitorowania zmian w otoczeniu Banku w kontekście wpływu na adekwatność kapitałową Banku,
- 3) w trakcie identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka wymagających zabezpieczenia kapitałami, zgodnie z procesem szacowania kapitału wewnętrznego.

Pomiar i szacowanie ryzyka kapitałowego oraz nadmiernej dźwigni dokonywane jest poprzez:

- 1) pomiar wielkości posiadanych funduszy własnych,
- 2) pomiar wartości współczynników kapitałowych (łączy współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału Tier 1, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1, przestrzeganie wymagań dotyczących bufora zabezpieczającego, bufora antycyklicznego, bufora ryzyka systemowego), a także wskaźnika dźwigni,
- 3) szacowanie kapitału wewnętrznego,
- 4) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Monitorowanie ryzyka dokonywane jest poprzez:

- 1) ocenę i raportowanie stopnia realizacji celów Planu kapitałowego i zawartych w nim założeń dotyczących pożądanego i akceptowanego poziomu ryzyka, w tym: wielkości funduszy własnych, wartości współczynników kapitałowych,
- 1) ocenę i raportowanie wykonania limitów ostrożnościowych ograniczających ryzyko.

Monitorowania ryzyka dokonuje się:

- 1) kwartalnie - w zakresie wysokości kapitału wewnętrznego, w tym wykorzystania limitów alokacji kapitału,
- 1) co miesiąc w zakresie stopnia realizacji planów, oceny wartości współczynników kapitałowych, spełniania wymagań dotyczących buforów oraz wskaźnika dźwigni, w tym wykorzystania limitów wskaźników kapitałowych i wskaźnika dźwigni,
- 2) codziennie w zakresie wielkości funduszy własnych.

Celem ograniczania ryzyka, bank wprowadził system limitów ostrożnościowych, pozwalających na dywersyfikację ryzyka oraz wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. W Banku obowiązują wewnętrzne limity na poszczególne rodzaje ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne. Procedury wewnętrzne Banku określają zasady ustalania i aktualizowania limitów wewnętrznych. Wysokość limitów ustala Zarząd. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku (apetytu na ryzyko).

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej. Zarząd Banku określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczeń, sposoby wyeliminowania tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Stanowisko ds. planowania, analiz i zarządzania ryzykami.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Małej Wsi niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

03.06.2019 r.

Anna Jóźwiak
Prezes Zarządu

PREZES ZARZĄDU

Anna Jóźwiak
.....**Anna Jóźwiak**.....

podpis

**WICEPREZES ZARZĄDU
DS. HANDLOWYCH**

03.06.2019 r.

Beata Sieklucka
Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Beata Sieklucka
.....**Beata Sieklucka**.....

podpis

**WICEPREZES ZARZĄDU
ds. finansowo-księgowych**

03.06.2019 r.

Renata Kordalewska
Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych

Renata Kordalewska
.....**Renata Kordalewska**.....

podpis

Informacja na temat profilu ryzyka

Podstawowe wielkości i wskaźniki ekonomiczne Banku wg stanu na dzień 31.12.2018 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018 r.
Suma bilansowa	59 493
Zysk netto	317
Fundusze własne	7 076
Kapitał założycielski	7 071
Kapitał podstawowy Tier I	7 076
Kapitał Tier I	7 076
Kapitał Tier II	0
Łączny współczynnik kapitałowy	21,14%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	21,14%
Współczynnik kapitału Tier I	21,14%
ROA netto	0,55%
ROE netto	4,31%

Apetyt na ryzyko kredytowe wyrażony wskaźnikami ilościowymi

Lp.	Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018 r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018 r.
1.	Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	max. 5%	3,78%	75,6%
2.	Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie – zagrożone/ Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie- ogółem	max. 5,5%	4,62%	84,0%
3.	Detaliczne ekspozycje kredytowe – zagrożone/Detaliczne ekspozycje kredytowe- ogółem	max. 3,5%	2,49%	71,1%

Apetyt na ryzyko koncentracji wyrażony wskaźnikami ilościowymi

Lp.	Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018 r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018 r.
1.	Suma dużych ekspozycji o których mowa w art. 392 Rozp. UE nr 575/2013	max. 230 % uznanego kapitału	189,0%	82,2%

Lp.	Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018 r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018 r.
2.	Branża – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	max. 350 % uznanego kapitału	217,8%	62,2%
3.	Kredyty inwestycyjne	max. 400% uznanego kapitału	284,6%	71,2%
4.	Hipoteka komercyjna	max. 450% uznanego kapitału	288,6%	64,1%

Apetyt na ryzyko operacyjne wyrażony wskaźnikami ilościowymi

Lp.	Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018 r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018 r.
1.	Łączna roczna strata operacyjna brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego	max. 10 % wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne	1,3%	12,7%

Apetyt na ryzyko płynności i finansowania wyrażony wskaźnikami ilościowymi

Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018 r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018 r.
Aktywa płynne /Aktywa – wg wartości bilansowej	min. 20%	46,3%	43,2%
Depozyty/Kredyty	min. 100%	170,2%	58,8%
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	min. 1,0	3,44	29,1%
Wskaźnik pokrycia wpływów netto (LCR)	min. 100%	672%	14,9%

Apetyt na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym wyrażony wskaźnikami ilościowymi

Lp.	Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018 r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018 r.
1.	Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych [+/-100 p.b.]	max. 7,0%	5,4%	77,6%
2.	Limit strat z tytułu aktywów i pasywów z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy (ryzyko krzywej dochodowości) – w relacji do funduszy własnych	max. 0,2%	0,0%	0,0%
3.	Limit strat z tytułu wykorzystania opcji w relacji do funduszy własnych	max. 0,8%	0,1%	11,2%

Apetyt na ryzyko kapitałowe wyrażony wskaźnikami ilościowymi

Lp.	Wyszczególnienie	Dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	Wysokość wskaźnika na dzień ujawnienia tj. 31.12.2018r.	Wykorzystanie na dzień 31.12.2018r.
1.	Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	min. 12,875%	21,14%	60,9%
2.	Współczynnik kapitału Tier 1 (T1)	min. 10,875%	21,14%	51,4%
3.	Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1)	min. 9,375%	21,14%	44,4%
4.	Wskaźnik dźwigni finansowej	<i>min. 5%</i>	11,65%	42,9%